

Een beeld

Als ik mijn innerlijk verken,
zie ik mijn eigen spiegelbeeld,
een heel gewoon mens.

En toch voel ik dat er diep in mij,
ver boven alles wat ik kan kennen,
zien, zelfs dromen kan,
onpeilbare geheimen
en onbekende diepten zijn.

En soms, in het gebed,
komt er in mij een beeld naar boven,
dat ik nooit eerder in mezelf aantrof,
dat ik nooit bedenken kon.

Een plotseling contact met Gods grote liefde..

Dan bloeit in mij,
onverwacht, ondanks alles
de bloem van innerlijke rust.

Nieuwe Bijbelvertaling

Na de officiële overhandiging van de Nieuwe Bijbelvertaling aan Koningin Beatrix zal iedereen in de gelegenheid zijn om kennis te maken met deze nieuwste vertaling van de Bijbel in het Nederlands taalgebied. Het Protestants Dienstencentrum Noord-Holland organiseert op 28 oktober in Zaandam een avond waarop de Nieuwe Bij-

belvertaling zal worden gepresenteerd en toegelicht. De informatie over de vertaling wordt gegeven door Mirjam Vermeij, medewerker van de afdeling Vertalen van het Nederlands Bijbelgenootschap. Wij nodigen u uit hierbij aanwezig te zijn. Tevens zorgt het Protestants Dienstencentrum ervoor dat u op 28 oktober de door u bestelde bij-

bels (NBV) kunt meenemen. De presentatie begint om 20.00 uur en vindt plaats op het Protestants Dienstencentrum in Zaandam (Vinkenstraat 36A). Opgave voor de NBV-avond kan telefonisch: (075) 655 95 10, of per e-mail: info.noordholland@pkn.nl

Protestantse Kerkgemeenschap Watergraafsmeer

Adres

Carin te Hoonte (scriba)
Dulongstraat 33
1097 RV Amsterdam
692 53 46

E-mail

kerkenraaddebron@hetnet.nl

Internet

www.kerkdebron.org

Predikanten

Ds. C.H.W. van den Berg
Middenweg 197
692 80 89

Ds. B.A. Venemans
Hugo de Vrieslaan 4
665 68 31

Kerkelijk bureau

Gereformeerd
Guus Westra
Avogadrostraat 8 hs
692 29 15 westra230@zonnet.nl
Hervormd
Hugo de Vrieslaan 2
dinsdagen 09.00 - 12.00 uur
665 55 32 (kantooruren)
665 30 35 / 693 78 13
(spoedzaken)

Gironummers

Ger. Kerk Watergraafsmeer
511 10 71
Hervormde Gemeente
Amsterdam- Watergraafsmeer
461 209 (vrijwillige bijdragen)
31 628 (giften, etc)
Diakonie Ger. Kerk W'graafsmeer
393 56 23
Diakonie Hervormde Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
462 20 84 of 152 74 04
Meer-Zicht
477 34 00
Coll.van Kerkvoogden Herv.
Gemeente Watergraafsmeer

Meer-Zicht is het maandblad van de Protestantse Kerkgemeenschap Watergraafsmeer. Het is een platform voor berichten, meningen en achtergronden.

Meer-Zicht wordt verzonden aan gemeenteleden en verschijnt steeds op de eerste vrijdag van de maand.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te wijzigen, in te korten of in het geheel niet te plaatsen.

Redactie en vormgeving

Dick Spijker
Laplacestraat 80-1
Ditty Peeters
Fraunhoferstraat 27
Henk de Waard
Mendelhof 13-2

E-mail:

dspijker@soz-pinkroccade-home.nl

MeerZicht verschijnt ook in braille-uitvoering en kan op verzoek in digitale vorm per e-mail worden toegezonden (pdf-formaat)

**Kopij nummer 11
18 oktober 2004**

Aboonementenadministratie
Zie: kerkelijk bureau

Laat je vinden, God zoekt ook jou!

Je hebt gelukszoekers, goudzoekers en Godzoekers. God zoeken is tegenwoordig in. In de krant van donderdag 9 september las ik, ik citeer letterlijk: 'Patty Brard gaat naar alle waarschijnlijkheid op zoek naar God. In navolging van Catherine Keyl en Henny Huisman zal Brard voor de EO een serie programma's maken waarbij ze op haar geheel eigen manier zoekt naar de diepere betekenis van het christelijke geloof'. Dit bericht, waarbij ik vermelden moet dat later bleek dat de zaak nog lang niet zeker is ... dit bericht heeft enig sarcastisch commentaar opgeroepen. Op het web stonden er al pagina's vol mee. Een vragende opmerking was: 'Patty Brard zoekt God, maar zoekt God Patty Brard ook?' Niet bedoeld als diepzinnige vraag maar laten we hem serieus nemen. Ik doe dit vanmorgen, maar laat Patty Brard daarbij voor wie ze is. Ik stel de vraag dus algemeen: Wij zoeken God, maar zoekt God ons ook?

Maar is de vraag zo juist gesteld? Moet het niet zijn: God zoekt ons, maar zoeken wij God ook? Ga je daarover nadenken, dan is het niet eenvoudig om een keuze te maken. Wij leven immers in een tijd waarin alles wat met God te maken heeft aan twijfel onderhevig is of als onzin wordt afgedaan. Kan je dan beweren: God zoekt ons ...? Is het nu niet veel meer de vraag of God ons wel zoekt? Wie zoekt er eigenlijk: God of wij? Je zou bijna vergeten bij dit gepuzzel wat belangrijker is, belangrijker dan zoeken, namelijk vinden. Ons schiet te binnen: 'Zoekt en gij zult vinden'. Het gaat om het vinden. Maar ook dan is het de vraag: wie vindt wie? Vinden wij God of vindt God ons?

En laten we maar eens doorvragen: wie is er eigenlijk zoek? Is God zoek? En moeten figuren als

Catherine Keyl, Henny Huisman en straks misschien ook Patty Brard God boven water brengen? Of zijn wij zoek en moeten deze TV-personaliteiten er voor zorgen dat wij door God gevonden worden? Ja, als je gaat doorvragen, dan ga je zien hoe bedenkelijk zulke programma's zijn. Als dit moderne evangelisatie is, dan ziet het er niet best uit voor het evangelie.

Ik houd het bij de oude evangelisatie, die van de twee gelijkenissen die we gelezen hebben, die van het verloren schaap en die van de verloren penning. Ik luister toch liever naar Jezus dan naar het genoemde drietal.

De gelijkenis van het verloren schaap is ons veel beter bekend dan die van de verloren penning. Een schaap dat verdwaald is spreekt meer tot de verbeelding dan een muntje dat zoek is. In de kinderbijbels van vroeger kom je zo goed als altijd de gelijkenis van het verloren schaap tegen, maar die over de verloren penning ontbreekt meestal. Uit die kinderbijbeltraditie kennen we het beeld van de goede herder die op zoek gaat naar dat ene lammetje. Voor kinderen is dat verhaal over verdwaald en alleen zijn, dus over bang en bedroefd zijn, een spannende ervaring, die eindigt met een gevoel van opluchting wanneer het zoekgeraakte schaap door de herder gevonden worden. Het verhaal laat dank zij het 'happy end' een gevoel van geborgenheid en blijdschap na. Dat spreekt ons aan, ook als we geen kinderen meer zijn. Maar waar gaat het om? Gaat het om dat ene schaap dat eerst verloren was en daarna weer gevonden? Bij de gelijkenis over het verloren schaap worden onze gevoelens opgewekt door dat ene schaap dat de weg kwijt is, maar de verloren penning heeft niets dat bepaalde gevoelens bij de luiste-

raar opwekt of hij zou een extreme gierigaard moeten zijn die aangegrepen wordt door een gevoel van 'wat zonde'.

Deze twee gelijkenissen horen bij elkaar. Maar wat is de gemeenschappelijke bedoeling? Gaat het om ons gevoel van verloren zijn? Dat zou kunnen kloppen met de gelijkenis van het verloren schaap, maar niet met die van de verloren penning, want een penning kan zich niet verloren voelen. Dan zit de clou dus ergens anders in. Dan moet in de gelijkenis van het verloren schaap de zoekende herder de centrale figuur zijn en in de gelijkenis van de verloren penning de zoekende vrouw. Zij hebben met elkaar gemeen dat zij allebei hun uiterste best doen om wat verloren is terug te vinden. We zouden dus eigenlijk deze gelijkenissen een andere en betere naam moeten geven: de gelijkenis van de zoekende herder en de gelijkenis van de zoekende vrouw.

Die herder is wat kwijt en die vrouw is wat kwijt. Ze gaan beide op zoek. Wat betekent dit? Jezus vertelt: er is er Eén, die jou verloren heeft. Er is er Eén die het erg vindt wanneer er een schaap zoek is, en daarom op zoek gaat, ook als het er maar één van de honderd is. Er is er Eén die een verloren penning gaat zoeken, ook als het er maar één van de tien is. Wat wil dat zeggen? Die Iemand, God zelf, die is met jouw lot begaan. Hij verdraagt het niet dat een schaap aan zijn lot wordt overgelaten of dat een munt zomaar verdwijnt. Hij mist die en doet er wat aan. Zo zijn de zoekende herder en de zoekende vrouw beelden van Gods liefdevolle beweging die in actie komt.

Beide gelijkenissen eindigen met blijdschap. De herder is blij wanneer het verloren schaap is gevon-

(Vervolg op pagina 4)

(Vervolg van pagina 3)

den en de vrouw is blij wanneer zij de verloren penning weer gevonden heeft. Het is de blijdschap van God. Wij zijn zo belangrijk voor God dat als God ons terugvindt, Hij daar blij mee is.

Na beide gelijkenisverhalen volgt een opmerking over de blijdschap in de hemel om die ene zondaar die zich bekeert. Die opmerking is gericht aan het adres van de Farizeeërs en de schriftgeleerden. Die zijn er verontwaardigd over dat Jezus met zondaars en tollenaars aan tafel zit om samen te eten. De Farizeeërs en schriftgeleerden kijken op de zondaars neer, veroordelen hen en geloven dat God daarin aan hun kant staat.

Maar ze hebben het helemaal mis. God staat daarbij niet aan hun kant. Wanneer

Jezus zondaars en tollenaars aan de maaltijd terugvindt, dan is dat voor God een

reden tot blijdschap. En als de Farizeeërs en schriftgeleerden hem daarom veroordelen, dan is het

voor hen de hoogste tijd dat zij zich bekeren. Daarover zullen de engelen Gods zich verheugen.

Wanneer de Farizeeërs en schriftgeleerden instemmen met de vreugde van de herder en de vrouw – en daartoe worden zij door die twee gelijkenissen uitgenodigd – dan ligt daarin de erkenning besloten dat niet hun veroordelende houding maar de vreugde van Jezus uit God is.

Jezus gaat in de twee gelijkenissen aan de schuld van de zondaars voorbij, zoals hij dat ook in de werkelijkheid doet door hen te ontvangen en samen met hen te eten. Hij wijst hen niet op hun schuld, maar laat zien dat God in zijn liefdevolle zorg en bewogenheid aan de schuld van zondaars voorbijgaat en hen vol vreugde accepteert, ja zelf hen zoekt.

Volgende week zondag vieren wij de Maaltijd van de Heer. We doen doet lopend, maar niettemin schuiven wij aan de tafel van de Heer.

Hij heeft ons uitgenodigd, Hij heeft ons gevonden, want we waren

zoek, verdwaald, hij accepteert ons zoals we gevonden zijn. En als we van harte meevieren, dan zullen de engelen in de hemel zich verheugen.

We zouden eigenlijk Catherine Keyl, Henny Huisman en Patty Brard ook moeten uitnodigen en aan de EO vragen daarvan een programma te maken. Eigentijdse evangelisatie in plaats van religieus getint vermaak. En een mooie titel voor dat programma zou zijn: Laat je vinden, God zoekt ook jou!

Preek n.a.v. Lucas 15:1-10.

Watergraafsmeer, de bron,

12 september 2004,

gehouden door

ds Cornelis H.W. van den Berg

Naschrift

Bovenstaande preek is naar de

Evangelische Omroep gestuurd.

Komt er een antwoord, dan ver-

schijnt dit in ons blad.

Oecumenisch leerhuis

Ook dit jaar wordt er weer een oecumenisch leerhuis gehouden. In vier avonden bespreken we met elkaar een bijbelgedeelte. Dit keer staat Romeinen 9-11 op het programma.

In dit gedeelte denkt Paulus na over de vraag, wat het betekent dat het merendeel van het Joodse volk Jezus niet als Messias heeft aanvaard. Is Israël nu door God verworpen? Of blijft God trouw aan zijn verkiezing van Israël, ook al heeft het de Messias verworpen? En wat betekent dit voor de positie van de kerk naast het volk Israël? Het zijn indringende vragen, die het wezen van ons kerk-zijn raken. Kunnen we onszelf beschouwen als het nieuwe Israel? Of past ons bescheidenheid tegenover het

Joodse volk, omdat Israel Gods oogappel is en blijft?

In deze vragen willen we ons de weg laten wijzen door wat Paulus daarover schrijft in Romeinen 9-11.

Het leerhuis staat onder leiding van pastor Nico Essen en ds Ab Venemans.

De bijeenkomsten zijn op de woensdagavonden 20 oktober, 3 en 17 november en 1 december van 20.00 uur tot 22.00 uur in een van de zalen van Kerkelijk Centrum De Bron, ingang Hugo de Vrieslaan 2.

U bent van harte welkom!

B.A.V.

Financiën

Verantwoording

De afgelopen weken ontving ik voor de preek op schrift in totaal € 5,-. Hartelijk dank aan de gevers.

B.A.V.

Giften

Juni fam S. 10 diaconie, Mw. F. 50 Uganda, Mw. K.15, Mw. M. 10, Mw. K. 20 Roemenië

T. M.

Mensen

In Memoriam

George Hendrik Cladder

Het bericht van het overlijden van George kwam voor velen als een bliksemslag bij heldere hemel. Zaterdagmiddag, 4 september, hadden wij een gezellige bijeenkomst met wat Meerbewoners en ex Meerbewoners, waarbij George en Edmay ook te gast waren. Maandag komt dan de mededeling, dat George op zondagmiddag is overleden, 76 jaar oud. Tijdens zijn geliefde bezigheid □ fietsen in de bossen rond Soest □ is hij onwel geworden.

Voor zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen een enorme klap en een groot verlies. Van ons, Meerbewoners, is een markante persoonlijkheid heengegaan.

Vele jaren actief geweest in allerlei bestuurlijke functies, maar zich vooral inzetend voor het Christelijk onderwijs in de Meer en voor onze Kerkgemeenschap. Wij kennen hem als de voorzitter van het College van Diakenen, waaraan hij vele jaren zijn krachten heeft gegeven. Bij toerbeurt voorzitter van de kerkenraad en actief meedenkend en meewerkend aan het Samen op Weg □ proces tot de hereniging van onze beide kerkgemeenschappen. Hierin hebben wij George leren kennen als een man, die stond voor zijn mening; deze zorgvuldig formuleerde, alvorens deze te ventileren. Opvallend waren zijn trouw en ijver en kameraadschap. Een man, waarmee je goed kon samenwerken en waarvan je wist, wat je aan hem had. Een man met een sterk rechtvaardigheidsgevoel en bewogen met het lot van de medemens.

Vele jaren heb ik met George samen mogen werken in school □ en kerkbestuur en in het redigeren van ons vroegere kerkblad, de Kerk in het Midden. In deze jaren hebben wij elkaar veel vriendschap mogen geven.

Na hun verhuizing naar Soest bleef George zijn bezoeken aan

de bewoners in de Open Hof volhouden, belangstelling tonend voor hun wel en wee.

In intieme kring is afscheid genomen van George. In stilte is hij gecremeerd. Deze uitdrukkelijke wens van George moeten wij respecteren. Dankbaar mogen wij zijn, dat hij zoveel jaren deel heeft uitgemaakt van ons leven en voor alles wat wij met hem hebben mogen delen. Wij wensen Edmay, de kinderen en kleinkinderen heel veel troost en sterkte toe onder Gods zegen.

LR

In memoriam

Maartje Vos-Gutter

Met Maartje Vos-Gutter is een lieve en warme vrouw heengegaan. Zij was de spil van de Z.W.O. en op onze vergaderingen hebben wij kennis gemaakt met een vrouw die een bevoegenheid uitstraalde, of het om de kindertelefoon was of Amnestie of de wereldwinkel. Zij was medeverantwoordelijk dat de wereldwinkel in de kerk een ingang kreeg. Vaak verzuchtten wij in die jaren, ging het maar in de kerk net zoals bij ons in de Z.W.O., geen verschil tussen Hervormd en Gereformeerd. Zij was wat dat betreft een voorloopster! Jammer dat de laatste jaren voor haar kinderen en haarzelf zo anders gelopen zijn. Wij gedenken haar met warme vriendschap en respect. Zij zal zeker in vrede rusten.

Namens Z.W.O. T. M.

Beste mensen,

Hartelijk dank voor de belangstelling, bloemen en cadeaus die we mochten ontvangen bij ons 50 jarig huwelijksfeest. Het heeft ons zeer goed gedaan en we hopen het feest nog vele jaren te mogen vieren.

Met hartelijke groet voor u allen.

Fam.L.Robert.

Zieken

Voor zover ik nu, half september, weet, zijn er de volgende zieken: mv H.P.van Rhijn-Pieters in De Open Hof, mv H.Steenbergen in St.Jakob, mv A.Veen in Buitenhof en mv G.Voorwinden in Amstelhof.

B.A.V.

Activiteiten

Agenda

- maandag 11 oktober 19.45 uur in De Bron: vergadering van de kerkenraad
- dinsdag 12 oktober 20.30 uur Zwaardemakerstraat 54: vergadering van de leiding kinderdiensten
- woensdag 20 oktober 20.00 uur in De Bron: eerste avond van het oecumenisch leerhuis
- maandag 25 oktober 19.45 uur in De Bron: vergadering van het moderamen
- woensdag 3 november 20.00 uur in De Bron: tweede avond van het oecumenisch leerhuis

Passage

Het bestuur van Passage nodigt alle leden en belangstellenden uit voor de oktoberbijeenkomst, die gehouden wordt op 21 oktober a.s. om 8 uur 's avonds in het Trefcentrum van Tabitha, Ingenhouszhof 15.

De heer D. Keijzer komt een lezing met dia's houden over: "De architect Cuypers".

Het Bestuur

Vakantie in Uganda

Ik ben bij 2 projecten geweest waar ik in 2001 ook een bezoek gebracht heb. De St. Luke zusters, die toen in een container hun onderkomen hadden, hebben nu een stenen gebouw(tje) gebouwd met geld van een Duitse St. Luke Stichting en nu hebben ze een onderzoekkamer, een laboratorium en een administratiekantoor. De lhyetume community behielp zich toen in een "hut" en zij hebben nu een stenen gebouw met 2 leslokalen en een ontmoetingszaal voor gezamenlijke activiteiten, o.a. een lezing of een voorlichting hoe om te gaan met weeskinderen die in je huis zijn; in 1 lokaal stonden een aantal computers, gekregen uit Engeland en in het andere waren 6 trapnaaimachines, gekregen uit Nederland en zo komt er langzamerhand vooruitgang. Ik ben geweest naar verschillende projecten zoals de vanilla-teelt, het geitenproject. K.I. wordt toegepast en zo wordt via de natuurlijke weg de veestapel uitgebreid, zo ook met de koeien; er werd mij verteld dat met één koe 2 weeskinderen worden geholpen. Een koe krijgt een kalf en ze geeft melk en mest. Een koe kost ± € 500.- en zo heb ik met het geld van de wereldwinkel (de verdiensten uit de verkoop) en privé-gelden een koe betaald. Wij (de familie waar ik was) hebben 2 dagen vakantie gehouden. We wilden naar een eiland in het Victoria Meer; dat houdt in om 4.30 uur opstaan en om 5 uur rijden om de pont van 8 uur te kunnen halen. De weg is erg slecht lijkt op een droge rivierbedding, dus van links naar rechts om de kuilen te proberen te ontwijken. We waren op tijd maar daar is de kapitein oppermachtig en dat hield in dat we een half uur later pas vertrokken; ook laat de man de mensen betalen (corruptie) hij krijgt de diesel van

Vakantie met een kleine opdracht, hield in dat ik van uit de kerk en van vele particulieren geld mocht brengen naar een paar projecten in Uganda. Er is een nieuw project opgezet om een gemeenschap van ± 400 leden met een groot aantal weeskinderen (ca. 100) te helpen. Gezondheidswerk en voorlichting is het meest noodzakelijkst ± € 3.000.-. Er zijn "dorpen" die nog niet geholpen worden en daar wordt steeds meer structuur in aangebracht door veel enthousiaste

het gouvernement. Aan de overkant een zelfde nare weg, maar we hebben "ons" vakantiepark gevonden, afspraken gemaakt voor de maaltijden. Er wordt daar n.l. twee maal per dag warm gegeten. We hebben het strandje verkend en met de auto nog even rondgereden en gekeken naar andere vakantieparken. Bij één van die parken kennis gemaakt met een Hollander, die zijn hart aan dit eiland heeft verloren. Met hem zijn we de volgende morgen een boottochtje gaan maken en zagen daar verschillende vogels o.a. de zwarte ooievaar, visarenden, Egyptische nijlgans. We vroegen hem waarom overal bij die parken 2 honden liepen. Wel was het antwoord: "Twee is gezelliger dan één, maar we hebben ze nodig om de apen in het bos te houden, want anders stelen ze alles wat los en vast zit. Op tijd weer weg om de pont van 2 uur te halen, die was een uur te laat en dus niksen in de zon en wachten tot we weer terug kunnen en zo waar om 3 uur vertrokken

we, maar halverwege weer terug, er had n.l. iemand gebeld die nog mee wilde, dus! Na het tweede vertrek, 10 meter van de steiger weer terug, nu moest er diesel van een vrachtauto, die op de pont stond, overgeheveld worden voor de machines. De mensen op de boot zijn zo gelaten "we kunnen er toch niets aan doen", maar Grace (mijn gastvrouw) pikte het niet en maakte stennis. Aangekomen aan de overkant mocht de vrachtauto van boord en voor de anderen ging de kapitein pontificaal staan tot alle mensen van boord waren, op de chauffeurs na, en toen mochten de auto's van boord. Ik heb het idee dat als zoiets in Holland gebeurt de kapitein bij kop en kont gepakt werd en in het water gegooid. Maar zo iets is niet bevorderlijk voor het toerisme, wat ze van de grond willen laten komen. Machtswellust en corruptie is daar nog steeds in. Uiteindelijk kwamen we in het donker weer thuis, omdat je vlak bij de evenaar zit is er praktisch geen schemering, dus 12 uur licht en 12 uur donker en dan valt het elektrisch licht ook nog regelmatig uit. Al met al heb ik een fijne vakantie gehad.

T. Mentink - Horst

'Evangelische stroming heeft niet de toekomst'

De invloedrijke positie van de zogenoemde evangelicals is in elk geval tijdelijk, is Van de Beeks overtuiging. De hoogleraar aan de Vrije Universiteit schrijft dat de evangelicals in hoge mate modern zijn, met hun nadruk op persoonlijk geloof, hun vrijheid van structuren en hun activisme. „Ze zullen het relatief goed doen zolang ze gedragen worden door de golf van de cultuur. Maar ze zullen even snel als deze verdwijnen.” Daarmee neemt hij afstand van de Britse theoloog Alister McGrath, die juist meent dat alleen het evangelicale christendom toekomst heeft.

Van de Beek waarschuwt dat de kerk niet in de eerste plaats aantrekkelijk moet willen zijn voor de omringende cultuur. „De kerk zal allereerst voor Christus aantrekkelijk moeten zijn. Of we voor de wereld ook aantrekkelijk zijn, is niet ter zake.” Hij onderstreept juist dat in de relatie tussen kerk en de cultuur waarin zij staat, geen enkel

De evangelische stroming onder christenen heeft geen toekomst. Dat stelt de hervormd-gereformeerde theoloog dr. A. van de Beek in een artikel in de zaterdagbijlage van deze krant. Hij bezint zich daarin op de vraag of de kerk in Nederland toekomst heeft.

compromis mogelijk is. Dat werpt de heldere vraag op of onze keuzen gestuurd worden door de vraag wat God wil, of door de vraag wat ons aantrekkelijk maakt voor de wereld. De consequentie daarvan zie je in de inrichting van de eredienst. „Is die erop gericht mensen te behagen of aanbidding, uitdrukking van eerbied, van God?”

De kerk wil volgens Van de Beek te veel relevant zijn en meetellen in de wereld. „We zijn ontzettend blij

met een uitnodiging om een bijdrage te leveren aan de samenleving en benoemen onmiddellijk een commissie die zich hierover zal buigen. Het verlangen om weer belangrijk te zijn is een diepe valkuil voor de kerk.”

Of de kerk in Nederland zal overleven, hangt volgens de hervormde theoloog af van het gebruik van bewakingsinstrumenten. Hij noemt er vier: 1) Opnieuw heel de Schrift leren kennen en centraal stellen. 2) Binding aan de (vooral vroegkerkelijke) belijdenis om te toetsen of we de Bijbel nog lezen in het aloude perspectief. 3) Gehoorzaamheid aan het kerkelijke ambt als van God gegeven gezag. 4) Meer betekenis geven aan doop en avondmaal (met wekelijks onderling vermaan) om machtsvorming in de kerk te voorkomen.

*Overgenomen uit:
Nederlands Dagblad
28 augustus 2004*

Christelijke levenskunst: Eenvoud

Bij de rand van het dorp aangekomen, was de monnik voor de nacht onder een boom gaan zitten, toen plotseling een dorpeling kwam aangelopen. “De steen! De steen! Geef mij de kostbare steen!” riep hij. “Welke steen?” vroeg de monnik. “Verleden nacht” zei de dorpeling, “verscheen mij een engel in mijn droom en vertelde mij dat ik aan de rand van het dorp, als ik er in het schemerdonker naartoe zou gaan, een monnik zou aantreffen die mij een kostbare steen zou ge-

ven die mij voor altijd rijk zou maken.” De monnik rommelde in zijn reiszak en haalde er een steen uit. “Waarschijnlijk bedoelde hij deze”, zei hij, de steen aan de dorpeling gevend. “Enkele dagen geleden heb ik hem op een bospad gevonden. Je mag hem gerust hebben.” Met verwondering keek de man naar de steen. Het was een diamant. Misschien wel de grootste diamant ter wereld, want zo groot als een mensenhoofd was hij. De man had de steen aangeno-

men en ging heen. De hele nacht lag hij in zijn bed te woelen, slapen kon hij niet. 's Anderendaags, bij het krieken van de dageraad, liep hij terug naar de monnik, wekte hem en zei: “Wilt u mij de rijkdom bezorgen die u in staat stelt zo moeiteloos de diamant weg te geven?”

*Overgenomen uit:
Het Goede Leven”
Vrij naar:
Mello. Het lied van de vogel*

Israël en kerk, Gods ene gemeente

Tweede deel van het verslag van mijn studieverlof

Israël, dus ook het huidige Jodendom, en de kerk van Joden en heidenen vormen samen Gods ene gemeente. Zo heeft Barth de onopgeefbare verbondenheid van de christelijke kerk met het volk Israël onder woorden gebracht. Hij doet dat in het deel van zijn Kerkelijke Dogmatiek, waarin hij als onderdeel van de Godsleer de uitverkiezing behandelt. Dit deel is verschenen in 1942, het bevat collegestof uit de jaren ervoor en is dus in de oorlog

Toen Hitler in 1933 aan de macht kwam, was Barth hoogleraar in Bonn. Hij heeft van nabij de anti-joodse maatregelen van het nationaal-socialistische regime meegemaakt. Op 7 april 1933 werd de Arierparagraaf ingevoerd: alle ambtenaren van joodse afkomst werden ontslagen.

Vanaf september werd deze paragraaf ook in een groot deel van de kerk ingevoerd. Voor Joden, let wel: voor gedoopte en Christusbelijdende Joden was dus geen plaats meer in de evangelische kerk. Er waren ook andere pogingen de kerk in overeenstemming te brengen met de nationaal-socialistische ideologie. Volgens Barth school het grootste gevaar niet in de zogenaamde 'Duitse Christenen' die hier bewust en openlijk naar streefden, maar in de meerderheid van de kerkleden, die al te gemakkelijk deze ontwikkelingen aanvaardden zoals ze kwamen. Tegen deze lauwheid richtte zich de Duitse Kerkstrijd, waarbij Barth vanaf het begin actief betrokken was. In het kader van deze strijd binnen de kerk tegen de tendens om naast het evangelie ook aan politieke ideologieën of gebeurtenissen gezag te verlenen, stelde Barth in 1934 op de synode van de Belijdende Kerk de Theologische verklaring van Barmen op. Deze verklaring is nu ook opgenomen in de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland.

In 1935 werd Barth, die de Zwitserse nationaliteit had, uit Duitsland uitgewezen, omdat hij weigerde de eed van trouw aan de Führer af te

leggen. Hij ging terug naar Bazel, zijn geboortestad, om daar dogmatiek te doceren. Vanuit het neutrale Zwitserland bleef hij de Belijdende Kerk in Duitsland steunen. Ook zette hij zich actief in voor Duitse vluchtelingen, grotendeels Joden, die in Zwitserland asiel zochten. In het kerkelijke comité dat zich daarmee bezig hield, brak een conflict uit over de vraag of de Joden geholpen moesten worden, omdat de kerk nu eenmaal geroepen is om barmhartigheid te betrachten aan alle mensen, dus ook aan Joden, of kwam het er voor de kerk nu op aan solidariteit te betonen met de Joden, omdat er een onlosmakelijke band is tussen Israël en de kerk. De strijd spitste zich toe op de uitleg van de uitspraak van Jezus: 'want het heil is uit de Joden', Joh. 4:22. Geldt dit alleen voor het verleden: het heil kwam uit de Joden, omdat uit hen Christus onze Heiland is voortgekomen? Of geldt dit nog steeds: het heil komt van de Joden, want zij zijn en blijven het uitverkoren volk van God. Barth koos ondubbelzinnig voor het laatste. Ik ben hier zo uitgebreid op ingegaan, omdat we zo Barths uitspraken over Israël beter begrijpen. Het is voor hem geen academische kwestie, maar een

inzicht dat hij ontwikkeld heeft door de bijbel te lezen, met in gedachten het lot van de Joden in het Duitsland (en in Zwitserland!).

De actualiteit van het thema is voor Barth geen reden om aan 'het Joodse vraagstuk', zoals het toen

heette, slechts een artikel of een essay te wijden. Hij geeft Israël een plaats in het hart van de christelijke geloofsleer: de leer van de uitverkiezing. Deze leer is voor hem de samenvatting van het evangelie. In zijn genade kiest God voor ons, en wel in Jezus Christus, die zowel de verkiezende God als de uitverkoren mens is. In Hem, een Jood, de Messias van Israël en zo de Heiland der wereld, kiest God voor ons en verwerpt Hij alles wat ons van Hem gescheiden houdt. Deze verwerping neemt God zelf voor zijn rekening in de kruisdood van Jezus Christus, het loon voor onze zonden, om ons te bevrijden van alles wat ons belet Gods uitverkorenen te zijn. Met andere woorden: dat God ja tot ons zegt, houdt ook in dat Hij nee zegt tegen ons nee tegen Hem, opdat Gods ja tot ons het eerste en laatste woord zal zijn. Dit ja is het woord van Gods genade, die wij niet verdienen en ook niet kunnen verdienen. Wij kunnen Gods ja niet afdwingen, niet met goede werken noch met ons geloof. Geloof is dat wij dit onverdiende ja van God dankbaar aanvaardden en beamen. Als wij dat weigeren, zegt God nee tegen ons nee, juist omdat zijn ja blijft gelden. Zoals wij Gods ja niet

kunnen afdwingen, kunnen wij Gods ja ook niet ongedaan maken.

Als wij geloven dat wij uitverkoren zijn dankzij het onverdiende ja dat God tot ons spreekt in Christus, dan geldt dit des te meer voor Israël. Want als enige volk dankt Israël zijn ontstaan en bestaan aan Gods uitverkiezing, tot vandaag de dag. Israël mag dan destijds Jezus als zijn Messias hebben overgeleverd om gekruisigd te worden, de volkeren zijn daar mede schuldig aan. Daarom staat in de Apostolische

Geloofsbelijdenis: 'Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd en gestorven.' Wij die niet van nature tot Israël behoren, zijn niet minder schuldig dan Israël. Maar de gevolgen van de verwerping van Gods uitverkiezing in Messias Jezus, heeft God in Hem zelf op zich genomen en zo van Israël en ook van ons weggenomen. Staan wij naast Israël in dezelfde schuld, bovenal staan wij samen in hetzelfde licht van Gods onverdiende genade. Daaraan kan het feit dat de een Gods ja beaamt en

de ander het afwijst, niets veranderen. Israël en kerk zijn samen Gods ene gemeente. Omdat Israël en kerk niet op dezelfde wijze reageren op Gods ja in Christus, hebben zij in Gods ene gemeente elk een andere functie. Wat Barth daarover zegt, komt in het derde deel van dit verslag aan de orde.

B.A. Venemans

“Kijken met andere ogen”

verhelderend zicht op de “open kerk” in de praktijk.

Alleen al uit de Protestantse Kerk in Nederland vertrekken jaarlijks zestigduizend mensen. In de Katholieke Kerk ligt dat aantal op vijftigduizend. De plaatselijke geloofsgemeenschappen reageren heel verschillend op deze situatie. Sommige reageren defensief, proberen het lek te dichten onder het motto: “hoe houden we de boel bij elkaar?”. Maar er zijn er ook vele die het antwoord zoeken in het model van de “open kerk”: open naar buitenstaanders, open naar elkaar en naar de onbekende vreemdeling.

Dit schrijft Jan Hendriks in zijn onlangs verschenen boek “Kijken met andere ogen. Een rondreis langs open en gastvrije kerken.” (Kok Kampen; prijs Euro 13,50; 175 pp). Hendriks constateert dat de open kerk in de praktijk heel veel verschillende vormen aanneemt. Maar hoe gevarieerd ook deze vormen, het is onmiskenbaar dat zij allen deel uitmaken van één, groeiende internationale, beweging. Van die beweging, de open kerk, schetst de auteur een helder profiel met een 18-tal kenmerkende eigenschappen, zoals ondermeer:

- zij denkt van buiten naar binnen;
- de samenleving wordt niet als een bedreiging, maar als kans gezien;
- zij is vaak vanzelfsprekend oecumenisch georiënteerd;
- zij is doorgaans kleinschalig en informeel;
- er wordt geëxperimenteerd met nieuwe vormen van gemeenschap;
- een van haar meest geliefde bijbelverhalen is dat van de Emmausgangers.

Het doel van deze beweging is niet protesteren, maar demonstreren: laten zien dat het anders kan en hoe het anders kan.

Profiel en doelstelling van de open kerk is mede gebaseerd op tal van praktijkvoorbeelden, waarvan er in het tweede deel van het boek meer dan vijftig worden beschreven. Het merendeel daarvan is ontleend aan de inzendingen door plaatselijke geloofsgemeenschappen voor een prijsvraag in 2003. Deze werd georganiseerd door de Stichting Leve de Kerk naar aanleiding van het in 2002 verschenen boek van Jan Hendriks “Op weg naar de herberg. Bouwen aan een

open kerk.” (Kok Kampen). De stichting opende ook de website www.opwegnaardeherberg.nl met een beschrijving van deze projecten. Hierop zijn inmiddels meer dan honderd praktijkvoorbeelden te vinden.

“Kijken met andere ogen” wordt besloten met enkele kanttekeningen die de theorievorming over het model van de open kerk verder onderbouwen en verdiepen. Omdat deze kanttekeningen telkens terugrijpen op de beschreven praktijkvoorbeelden geven zij tevens nuttige aanwijzingen aan hen die nu al werk maken van de open kerk, of er mee aan de slag willen. Daarbij komen uiteenlopende zaken aan de orde zaken als het nut van publiciteit, het combineren van openheid naar de buitenstaanders met zorg voor de eigen meer behoudende leden, de rol van de liturgie en “hoe maken we een begin”. Het boek eindigt met de vaststelling: de open kerk is voor de wereld van levensbelang en is realiseerbaar. Ook dat laten de beschreven praktijkvoorbeelden zien.

Herfst

Waar vloodt g'o vriend'lijk jaargetij met al uw lieflijkheden?
Zo gaat de wereldvreugd voorbij, en al wat bloeit beneden.
Een stem roept ergens overluid, in 't gieren van de herfstwind uit:
Dit lot verbeidt u allen. Nog bloeit uw jeugd, ras wordt gij oud
Gelijk het groen verkleurt aan 't hout, totdat de blaad'ren vallen.

Voorwaar, al 't mensdom is als gras. Geslachten zijn verdwenen
Hun heerlijkheid werd stof en as. Hun glans is uitgeschenen
De bloem valt af, het gras verdort. Nog eer het heden avond wordt
Maar wat ons moog ontzinken. Gods woord houdt stand in eeuwigheid
En 't licht dat hier ons troost en leidt. Blijft in het donker blinken.

Wel straalt de zon van 's hemels tinn, maar met omwolken luister.
Wat krimpen weer de dagen in. Hoe overvalt ons 't duister
Maar schoon aan d'overfloersde lucht. De zon gestaag ons oog ont-
vlucht
En vroeg ter kim gaat dalen. Gij Heer mijn zon, mijn licht, mijn lied
Verandert of verduistert niet met uw genadestrallen

Wat klaag ik dat mijn moed verdween bij 't mind'ren van mijn krachten
Mijn oog blikte naar de hemel heen. Ik blijf Gods lente wachten.
Zijn schepping is geen woestenij. Maar blijft In 't late herfstgetij
Nog geur'ge bloemen dragen. Al word ik oud, mijn hart blijf' jong
Het danklied dat mijn kindsheid zong, klink' in mijn najaarsdagen

Wat zegt het, zo 'k met blij ontzag op Uw gena mag hopen,
Dat d'aardse mens van dag tot dag deez' broze tent ziet slopen
Zo slechte verjongd van dag tot dag, de nieuwe mens méér leven mag
En wasdom moog' verwerven. Zo Gij o God mij rijp bevindt, en nog mijn
herfst
een bloeiknop wint, die opengaat bij 't sterven

*Dichter niet bekend
ingeleverd door W.C.Dissens*

Indiase tempel wil kwaliteitskeurmerk

Een tempel in Bombay wil als eerste hindoeïstische heiligdom in India in aanmerking komen voor het internationale kwaliteitskeurmerk ISO 9001-2000. Om dat certificaat, dat vooral aan bedrijven wordt verstrekt, te verkrijgen, moet de dienstverlening van de tempel aan bepaalde eisen voldoen. Dat meldde het Indiase dagblad The Times of India dinsdag. De Siddhivinayak-tempel is gewijd aan Ganesh, de god met de olifantskop. Om de kwaliteit van de

dienstverlening te verbeteren, werkt het bestuur onder meer aan een nieuw gebouw dat vijfhonderd bezoekers kan bergen en een computersysteem dat lange wachttijden moet voorkomen door gelovigen per sms een tijdstip voor hun bezoek toe te wijzen.

*Overgenomen uit:
De Telegraaf
10 augustus 2004*

Vrijwilliger gezocht

Nu onze zeer gewaardeerde vrijwilligster die zo trouw de nieuwsbrief van 't Hoeckhuys maandelijks huis aan huis bezorgde in de wijk Jeruzalem (± 1200 stuks) naar het buitenland vertrekt, zijn wij naarstig op zoek naar iemand die deze schone taak op zich wil nemen.

Wie o wie wil ons helpen om alle activiteiten en diensten die wij voor met name ouderen (maar ook voor de mid-lifers en jonger mag ook) organiseren bekend te maken in de wijk ??

Bent u geïnteresseerd ...? Neemt u dan zo spoedig mogelijk contact op met Elisabeth de Baat (46 23 323 of email: thoeckhuys@openhof.nl)

Diensten- centrum

Per 1 mei 2004 zijn de Samen op Weg-kerken gefuseerd tot Protestantse Kerk in Nederland. Daardoor is de naam veranderd van Regionaal Dienstencentrum Noord-Holland in Protestants Dienstencentrum Noord-Holland. Ons e-mail adres is gewijzigd in www.noordholland.pkn.nl

Met vriendelijke groet,

*H.J. van de Brink- 't Hart,
Hoofd Protestants
Dienstencentrum Noord-Holland*

Jubileumcongres ThUK over toekomst protestantisme

Het jubileumcongres dat woensdag begon en zaterdag werd afgerond, vond plaats in het kader van het honderdvijftigjarige bestaan van de ThUK. Tegen de 120 theologen, onder wie veel buitenlandse oud-studenten, waren naar Kampen gekomen om met elkaar van gedachten te wisselen over de toekomst van het protestantisme in een tijd van globalisering. Er waren met name grote delegaties uit Indonesië en Zuid-Afrika, landen waar de ThUK altijd een bijzondere band mee heeft gehad via respectievelijk de zending en de strijd tegen de Apartheid. Daarnaast waren er diverse vertegenwoordigers van instituten waar de ThUK mee samenwerkt, in Hongarije (Debrecen), Amerika (Princeton), Zuid-Afrika (Stellenbosch) en Duitsland (Humboldt/Berlijn). Rector De Lange kijkt met tevredenheid terug op het congres. Hij vond bijvoorbeeld de lezing van prof. dr Marcel Barnard van de Universiteit van Utrecht inspirerend, over de betekenis van liturgie en spiritualiteit voor het protestantisme. „Barnard benadrukte dat je de protestantse identiteit óók kunt beleven in de liturgie, in de viering van het Heilig Avondmaal. Het geloof is niet iets wat je alleen maar verbaal kunt uitdrukken, wat je cognitief in een belijdenis kunt verpakken. Als je het theologisch, rationeel allemaal niet meer zo goed kunt verwoorden, dan zijn er altijd nog andere manieren om ermee om te gaan, via de kunsten en de liturgie. Dat zijn terreinen die we in onze traditie teveel hebben laten liggen. Barnard benadrukte hoe belangrijk het is dat we in de litur-

***Westers protestantisme vaak te rationeel
Het Westerse protestantisme is te veel
op het woord gericht. We moeten beter
leren zingen, bidden, vieren en dienen.
Op die manier kan de leegte worden
opgevuld, die met name bij veel
gereformeerden is ontstaan door de
verabsolutering van het rationele. Dat is
een van de lessen die prof. dr Frits de
Lange, rector van de Theologische
Universiteit Kampen (ThUK), heeft
opgepikt tijdens het internationale
jubileumcongres van zijn universiteit
over de toekomst van het
protestantisme.***

gie niet alleen verstandelijk worden aangesproken, via het woord, maar ook op andere elementaire menselijke aspecten als eten, drinken, zien en voelen. Het is belangrijk dat we niet alleen met ons hoofd naar de kerk komen, maar dat we met het hele lijf God kunnen ontmoeten.” Heel anders was de benadering van prof. dr Bruce McCormack van het Princeton Theologisch Seminarie in de Verenigde Staten. „McCormack wees de congresgangers erop dat de rechtvaardiging van de zondaar altijd een belangrijke kern van de protestantse leer is geweest. Als je daar niks meer mee kunt, moet je jezelf volgens hem niet langer protestants noemen”, vertelt De Lange. „Daar waren velen het overigens niet mee eens. Prof. dr G.W. Neven bijvoorbeeld, dogmaticus aan de ThUK. Die vertelde dat hij Calvin heel anders leest, het draait bij hem om de gemeenschap die we kunnen hebben met de mens geworden en de zichzelf vernederende God, Jezus Christus. Zo zie je maar dat het calvinisme heel pluraal is. En dat is het in feite altijd geweest, vanaf de zestiende eeuw. Het pro-

testantisme heeft nooit een Rome gehad dat eenheid afdwong, maar is altijd een polycentrische beweging geweest.”

Een ander kenmerk van het protestantisme is dat het geloof altijd weer herzien moet worden. „Dat formele principe werd bij ons ook nog eens onder de aandacht gebracht door een rooms-katholiek, prof. dr R.J. Schreiter van de Rooms-katholieke Theologische Universiteit van

Chicago (VS). Het geloof kan nooit een definitieve gestalte hebben. Als gelovige moet je altijd weer opnieuw terug naar de bronnen, en dan met name naar het oerverhaal van Jezus Christus. Als we nadenken over onze protestantse identiteit, moeten we niet terug naar Luther en Calvin, maar naar waar het hen om ging, namelijk om mensen in een directe verhouding tot God te brengen, zonder tussenkomst van instituties.” Prof. dr Choan Seng Song van de Pacific School of Religion in Berkeley wees de conferentiegangers daarbij op het belang van het verhaal van Jezus. „Hij riep ons tot de orde, dat we terug moeten naar het verhaal van Jezus Christus als de kern van het geloof. Als je wilt weten wat ‘het heil van God in Jezus’ is - met andere woorden: als je wil weten wat écht menszijn is - dan moet je dicht in de buurt blijven van het verhaal van Jezus. Dáár lees je waar het om draait in het leven. Daar lees je over echte menselijkheid, over gemeenschap, over rechtvaardigheid bijvoorbeeld ten opzichte van de armen om ons heen. Jezus was ook heel profe-

(Vervolg op pagina 12)

(Vervolg van pagina 11)

tisch; iemand die consequent de maatschappelijke codes doorbrak die de menselijkheid kerkeren. Hij was een heel vrij mens, die ook een directe toegang had tot God. Daardoor kon hij een heel superieure positie innemen tegenover alles wat riekt naar religie als menselijk stelsel."

Heilige Geest

Een onderwerp dat meermalen terugkwam tijdens het congres, was de enorme bloei van het pentecostalisme wereldwijd, met zijn nadruk op het werk van de Heilige Geest. „Daar hebben de gevestigde kerken vooralsnog geen goed antwoord op”, erkent De Lange. „De kracht van de Heilige Geest spreekt miljoenen mensen aan. Met name de gemarginaliseerden op deze wereld kunnen daarmee uiting geven aan hun geloof. Daarin ligt voor ons een grote uitdaging. Als wij er in slagen om de Heilige Geest het volle pond te geven, dan hoeven ze niet zo hard van onze kerken weg te lopen.”

Studie van de Heilige Geest zal dan ook binnen de ThUK een belangrijk aandachtsgebied moeten worden, kondigt De Lange aan. „Dat wordt hoog tijd. Wereldwijd zie je dat de theologie van de Heilige Geest onderontwikkeld is. Een congres is er niet om alleen maar antwoorden te geven. Dit is huiswerk dat we hebben meegekregen.”

Volgens De Lange is het protes-

tantisme niet bedoeld om te verdwijnen, zoals de Engelse evangelicale theoloog Alistair McGrath vorig jaar beweerde in een interview in het tijdschrift *Beweging*. „Hij bepaalt ons bij de betekenis van de Heilige Geest voor het leven van miljoenen mensen; daar zullen ook wij werk van moeten maken. Maar daarnaast leer ik van de groeiende conservatieve kerken vooral, dat we duidelijker moeten zijn. Waar staan we voor?”

De Lange zegt dan ook twijfels te hebben bij de lezing van prof. dr W. Gräß van de Humboldt-universiteit in Berlijn, die alleen maar bepleitte dat de kerk veel opener moet worden. „Ik vrees dat het zo niet werkt. Hoe opener de kerk is, hoe meer hij leeg loopt. De onduidelijkheid van de boodschap verklaart voor mij voor een deel de neergang van de Westerse kerken. We moeten ons afvragen hoe we meer van betekenis kunnen worden in een geseclariseerd Europa. Dát is de grote uitdaging. Na veertig jaar werken aan kerkvereniging wordt het hoog tijd om de blik naar buiten te richten. Hoe kunnen we er als kerken voor anderen zijn?”

De Lange wijst erop dat veel mensen individualistisch, cynisch en relativistisch zijn. Ze leven nergens meer voor, behalve voor zichzelf. „Waar leven we wél voor: dat is wat kerken voor het voetlicht moeten brengen. De kerken hebben iets te zeggen aan al die mensen die on-

vrede voelen over geweld, conflicten en onrecht in de wereld, aan mensen die hun kop niet in het zand willen steken. De praktijk die je op die punten uitstraalt, maakt je aantrekkelijk voor de buitenwereld. De confessie is veel minder belangrijk; die komt vanzelf wel aan het eind.”

Bijbellezing

Een punt waarop het congres volgens De Lange tekort is geschoten, betreft de gezamenlijke bijbel-reading in de verschillende culturen. „Wij protestanten roepen altijd *Sola Scriptura* ('alléén de Schrift'). Maar de manier waarop we de Schrift vandaag kunnen lezen, is nauwelijks aan de orde geweest. Dat hebben sommigen gemist, en dat is een terechte constatering. Inmiddels weten we dat de bijbel in verschillende culturen verschillend gelezen wordt. Dat hadden we op deze conferentie ook moeten doen, want dat is heel leerzaam. Hoe lees je de bijbel, en hoe heeft hij gezag voor je? Als je samen de bijbel leest, dan geef je inhoud aan de centrale rol die de bijbel in het protestantisme heeft.”

Gerhard Bakker

Overgenomen uit:
Friesch Dagblad
6 september 2004

Zendingskalenders

Het was al jaren de gewoonte dat de zendingskalender bij u aan huis te koop aangeboden werd. Helaas kunnen wij u deze service niet meer verlenen. Maar als u deze kalender niet wilt missen is er de gelegenheid uw naam en adres te noteren op een inschrijfformulier, dat op de zondagen 3, 10 en 17 oktober ligt bij de ingang van de

kerk waar u uw psalmboek in ontvangst neemt. Na de sluitingsdatum worden de kalenders besteld en kunt u deze t.z.t. in ontvangst tegen betaling van € 6 per stuk.

Namens de Zendingscommissie,
J. Blijleven-Loef

Kerkinactie

2004 is door de FAO (de wereldvoedselorganisatie van de Verenigde Naties) uitgeroepen tot het Internationale Jaar van de Rijst. In dat kader zijn er wereldwijd, het hele jaar door allerlei evenementen georganiseerd. Een greep uit het aanbod: in juli een serie rockconcerten (Rock for Rice) in de Filipijnen, Thailand en Indonesië, een internationale rijstconferentie in Italië (13-15 september) en een fotowedstrijd op internet van de mooiste rijst-foto's. Kerkinactie wil niet achterblijven en besteedt op 10 oktober uitgebreid aandacht aan dit thema; aan de vooravond van Wereldvoedseldag (16 oktober) roept Kerkinactie alle kerkelijke gemeenten op om op die zondag aandacht te vragen voor de positie van arme rijstboeren in Indonesië. Want achter de mooie plaatjes van prachtige rijstvelden gaat vaak een wereld van stille ellende schuil. De Christelijke Kerk van Zuidelijke Sumatra (GKSBS) trekt zich het lot van deze boeren aan en maakt zich sterk voor hun rechten.

Rijstland

Indonesië is, samen met China en India, één van 's werelds grootste rijstproducenten. Alleen al in 2003 is de rijstproductie meer dan 50 miljoen ton geweest. Het land dat voor rijst wordt gebruikt beslaat een oppervlakte van in totaal zo'n 11,5 miljoen hectare. Sinds 1980 is de rijstopbrengst van Indonesië de grootste van de rijstproducerende landen in Azië. Voor veel Indonesiërs is rijst ook het belangrijkste voedsel: gemiddeld eet een Indonesiër per jaar maar liefst 200 kilogram aan rijst. Het best bekende Indonesische rijstgerecht is de nasi goreng (gebakken rijst) die met name als ontbijt wordt gege-

Op zondag 10 oktober collecteren honderden kerkelijke gemeenten voor het werelddiaconale werk van Kerkinactie. Op die zondag vraagt Kerkinactie aandacht voor de positie van arme rijst-boeren in Zuid Sumatra, Indonesië.

ten. De natuurlijke omstandigheden zijn op de eilanden Java en Sumatra zo uitstekend, dat daar de meeste rijstvelden van het land zijn te vinden. Op het eerste oog zouden de rijstboeren en –boerinnen dus niets te klagen mogen hebben. Maar helaas laat de realiteit een ander beeld zien. In het zuidelijke deel van Sumatra ligt een klein dorp: Sumberwangi. Het boerendorp is moeilijk te bereiken: vanuit de stad Bandar Lampung komen bezoekers er met de auto (ongeveer anderhalf uur rijden), om vervolgens het allerlaatste stuk per motorfiets of brommer af te moeten leggen. Via modderige paadjes leidt die laatste etappe langs akkers en verwilderde stukken natuur. In het dorp Sumberwangi is een boerengroep van zo'n 24 leden actief, die onder leiding van Yabima (een stichting voor rechtshulp van de Christelijke Kerk van Zuidelijke Sumatra, GKSBS) werkt aan de verbetering van de positie van arme boeren. Eén van de boeren vertelt: "We kampen in dit dorp allemaal met dezelfde problemen, zoals het mislukken van de oogst door droogte of juist door veel te natte seizoenen. Op de markt in de stad mogen we blij zijn als we voor één kilo rijst 1000 rupiah (ca. 10 eurocent, red.) verdienen." De meeste dorpsbewoners hebben een klein stukje grond tot hun beschikking waar ze rijst of cassave op verbouwen. Een deel van de opbrengst houden ze voor eigen gebruik en wat men kan verkopen, brengt men naar de markt

in Bandar Lampung. De opbrengsten zijn vaak zo laag omdat grote rijstboeren de kleine boeren uit de markt prijzen. Doordat het dorp zo geïsoleerd is, kampen de bewoners ook nog met transportmoeilijkheden en kunnen met moeite de producten vervoeren.

De stichting Yabima komt op voor de positie van de boeren uit dit dorp. De stichting is onderdeel van de Christelijke Kerk van Zuidelijke Sumatra. Deze kerk had dertig jaar geleden al oog voor de positie van boeren en stelde eind jaren zestig al een landbouwvoorlichter aan. De kerk zelf is ontstaan onder arme Javaanse transmigranten: zij die het vruchtbare maar evenzo volle Java verlieten om op Sumatra een beter bestaan op te bouwen. Irwan Krisnanto, één van de medewerkers van Yabima, vertelt over de vicieuze cirkel waarin velen verkeren: "De mensen die vanuit Java zich hier kwamen vestigen, kregen vaak de minst vruchtbare gronden toegewezen. Hun nazaten wonen op dezelfde stukken land, want men krijgt niet de kans om zich te ontworstelen aan de armoede en men vindt het belangrijk om op de grond van de ouders en grootouders te blijven wonen: die is bijna heilig, hoe slecht te bewerken die gronden ook zijn."

Blijvende steun

Yabima stimuleert de boerengemeenschappen zich zelf te redden. Boerengroepen zoals die in Sumberwangi leren bijvoorbeeld te lobbyen bij de lokale overheid om bijvoorbeeld een beter irrigatiesysteem aan te kunnen leggen. Maar Yabima geeft ook adviezen over nieuwe landbouwtechnieken. Die

(Vervolg op pagina 14)

(Vervolg van pagina 13)

methode van zelfredzaamheid stimuleren, zet zeker zoden aan de dijk. "We merken aan de boeren dat ze meer vertrouwen krijgen en dat ze nadenken over hoe hun omgeving kan worden verbeterd," vertelt Irwan Krisnanto. "Zo kwamen ze met een plan hoe ze het rivierwater beter konden benutten, namelijk door de dijken zodanig door te breken dat het water gebruikt kan worden voor de bevoeiing van hun rijstvelden. Maar daarvoor

hebben ze wel toestemming nodig van de plaatselijke overheid. Nu zijn ze hard aan de slag gegaan om alles goed in kaart te brengen zodat ze een degelijk uitgewerkt plan kunnen presenteren aan de plaatselijke autoriteiten. En ja, er bestaat een kans dat ze de eerste keer zwaar worden teleurgesteld. Maar ook daar leren ze van. Maar ze kunnen op onze steun blijven rekenen omdat het zo belangrijk voor hen is dat ze opkomen voor hun eigen belangen.

Door: *Eugène Litamahuputty*
voorlichter bij Kerkinactie voor Azië
en de Pacific.

De Christelijke Kerk van Zuidelijk Sumatra (GKSBS) heeft voor de landbouw- en rechtshulpprogramma voor boeren een totaalbedrag van € 7.000 nodig.

Diensten

Zondag 3 oktober 2004

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Kees vd Berg

Geen jeugddiensten

Collecte: kerk en israël

De Open Hof, 10.00

Voorganger: Pastor M.A. van Galen- van Veen

Zondag 10 oktober 2004

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Kees vd Berg

Nevendienst: Petra Bloem en

Hetty Peereboom

Geen tienerdienst

Crèche: Marjo Hobbelman of Linda Schol

Collecte: werelddiaconaat

Gebedsgroep

De Bron, 16.30

Zondag 17 oktober 2004

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. J.H. de Wit

(gastpredikant)

Geen jeugddiensten

Collecte: godsd. onderw. openb. scholen

Zondag 24 oktober 2004

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Ab Venemans

Nevendienst: Tanja Claassen en

Marina Neijssel

Tienerdienst: Harda van Wagenin-
gen en Henk den Hoedt

Crèche: Tinekla Blaauwboer

Collecte: eigen jeugdwerk

Zondag 31 oktober 2004

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Ab Venemans

Geen jeugddiensten

Collecte: onderhoudsfonds

Zondag 7 november 2004

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Kees vd Berg

Nevendienst: Marina Neijssel en

Hetty Peereboom

Geen tienerdienst

Crèche: Angeniet van Duijn

Collecte: najaars zendingscollecte

De Open Hof, 10.00

Voorganger: Pastor W. van
Wageningen